

Den sidste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

Forslag til folketingsbeslutning om en ændring af artikel 10.2 i statutten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank.

Af finansministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 9/10 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge-Lene Ebdrup (V):

Da Venstres ordfører, hr. Kristian Jensen, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på Venstres vegne sige følgende:

Dette beslutningsforslag omhandler den rådsafgørelse om ændret stemmevægt i den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd, som blev vedtaget den 21. marts, og som Venstre allerede tidligere i Folketingets Europaudvalg havde meddelt sin støtte til. Det skal for god ordens skyld siges, at ændringer i Styrelsesrådets stemmeafgivelse ikke har direkte betydning for Danmark, så længe vi står uden for den fælles valuta.

Venstre kan støtte beslutningsforslaget.

René Skau Björnsson (S):

Da Socialdemokratiets ordfører, hr. Henrik Sass Larsen, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre Socialdemokratiets holdning til forslaget.

Forslaget, som går ud på at fastholde evnen til at træffe effektive og rettidige afgørelser for Den Europæiske Centralbank, kan Socialdemokratiet støtte. Vi synes, at der med forslaget er fundet en balance i sammensætningen og rotationsprincippet, som tager rimeligt hensyn, og så håber vi på, at Danmark en dag også kan få lov til at deltage fuldt ud i dette samarbejde.

Socialdemokratiet kan støtte beslutningsforslaget.

Poul Fischer (DF):

Såfremt det danske Folketing vedtager dette beslutningsforslag, er Danmark med til at ratificere en rådsafgørelse gående ud på at give uændret magt til direktionen i Den Europæiske Centralbank og forholdsvis større magt til de store økonomier i Europa i forhold til de nye lande, der på sigt måtte tilslutte sig eurosamarbejdet.

I dag er 12 lande med i euroen og dermed tilsluttet Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd. Hvert land har én stemme. England, Sverige og Danmark står som bekendt uden for eurosamarbejdet.

Konsekvensen af en vedtagelse af dette beslutningsforslag vil være, at når og hvis medlemstallet af eurolande overstiger 15, vil medlemslandene blive inddelt i grupper efter økonomiernes størrelse med mindre og mindre stemmeret i Styrelsesrådet, jo mindre det enkelte lands økonomi er i forhold til de øvrige medlemslandes. For at denne rådsafgørelse skal være gældende, kræves der en ratifikation i samtlige 15 EU-lande, hvad enten man er tilsluttet eurosamarbejdet eller ej.

Umiddelbart kunne man jo sige, at det skal vi ikke blande os i, da vi står uden for eurosamarbejdet. Det må være op til de lande, der i dag er medlemmer af Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd. Men lur mig, om der ikke er partier i det danske Folketing, der pønser på yderligere euroafstemninger på sigt.

Selv om danskerne er forstandige mennesker, og, som vi lige har set i Sverige, ved afstemninger har sagt nej til euroen og ikke ønsker den vej, ja, så er der jo ved en euroafstemning en risiko for, at vi tilslutter os samarbejdet, og så sidder vi pludselig i saksen og er underlagt dette beslutningsforslags konsekvenser. Vi vil være en af de små økonomier med meget lidt stemmeret, og vi kan godt nok sende vores nationalbankdirektør til styrelsesrådsmøder og udtrykke de danske ønsker, men når der skal stemmes, så vil vi ikke have stemmeret, eller vi vil ofte ikke have stemmeret.

Europa er i disse år ramt af en lavkonjunktur, men ikke alle Europas lande er ramt lige hårdt. Danmark har ikke problemer på niveau med f.eks. Frankrig og ikke mindst Tyskland. Danmark har derfor ikke samme behov for at få de ledende rentesatser nedsat som f.eks. Frankrig og Tyskland for at få pumpet gang i økonomien. I en sådan situation vil vi tale for døde ører og har ved afstemning ingen vægt, såfremt dette beslutningsforslag vedtages og vi sidder med ved bordet, hvad vi forhåbentlig aldrig kommer til.

Dansk Folkeparti kan ikke tilslutte sig beslutningsforslaget.

Carina Christensen (KF):

Da mit partis ordfører, fru Pia Christmas-Møller, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne

tilkendegive, at vi kan give finansministerens beslutningsforslag tilslutning.

Forslaget er en ratifikation af Rådets beslutning om en ændring af artikel 10.2 i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank. Kort sagt handler det om, at man indfører regler for et rotationsprincip for repræsentationen i Styrelsesrådet, som ud over de seks medlemmer af ECB's direktion også består af repræsentanter fra medlemslandene i form af centralbankdirektører.

Da eurolandenes medlemskreds udvides til mere end 15 lande, foreslås et rotationsprincip, som skal sikre, at de forskellige økonomier og interesser i det monetære samarbejde hele tiden er reflekteret i sammensætningen af styrelsesrådet. Vi lægger vægt på, at man har søgt sådan en afbalancering af de forskellige hensyn og interesser, og vi kan altså give forslaget vores tilslutning.

Kl. 19.15

Morten Homann (SF):

Det her forslag, kan man sige, går jo ud på at begrænse landenes indflydelse i styrelsesrådet for Den Europæiske Centralbank, og det kan man sige vi selvfølgelig kan være ligeglade med, så længe vi står uden for. Men jeg mener ud fra en principiel betragtning og ud fra den betragtning, at der ikke er noget, der er givet for tid og evighed om Danmarks placering i forhold til euroen, al den stund der er flertal i Folketinget, som ønsker at Danmark skal tilslutte sig, at det alligevel er værdt at opholde sig lidt ved det.

Der er ikke nogen tvivl om, at det her forslag vil begrænse det i forvejen meget, meget svage demokrati i Den Europæiske Centralbank yderligere, og at det vil betyde endnu en magtfordyning fra de små lande til de store lande. Jeg betragter grundlæggende EU som et samarbejde mellem lande, og derfor vil jeg sige, at hvis man skal sammensætte institutioner som det her, så synes jeg, det er afgørende, at alle lande er repræsenteret.

Så på den baggrund synes jeg og SF, at det her forslag trækker i den forkerte retning, og vi kan ikke støtte det, som det ligger. Det er en yderligere indskrænkning af demokratiet i Den Europæiske Centralbank.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte beslutningsforslaget.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ja, det synes jeg jo var tarvelig hurtigt, det dér, fru Margrethe Vestager.

Jeg skal sige, at det forslag, der ligger her, ændrer afstemningsreglerne og forringer dermed det, man kunne kalde demokratiet i Den Europæiske Centralbank yderligere. Det sikrer, at de fem største lande under næsten alle omstændigheder altid vil have mulighed for at udøve deres stemmeret oftere end de andre lande. Hertil kommer, at det er størrelsen af landenes økonomi og ikke antallet af borgere, der afgør, om der er tale om et stort eller lille land. Man går altså bort fra tanken om et hoved, en stemme og over til en krone, en stemme.

En sådan unddragelse af demokratiet kan vi selvfølgelig ikke medvirke til i Enhedslisten, og derfor stemmer vi nej til forslaget.

Tove Videbæk (KRF):

Beslutningsforslag nr. B 9 skal vedtages, for at det kan blive muligt for Danmark at ratificere rådsafgørelsen af 21. marts i år. Rådsafgørelsen tilpasser afstemningsreglerne for at fastholde evnen til at træffe effektive og rettidige afgørelser i et udvidet euroområde. P.t. består de gældende institutionelle ordninger af styrelsesrådet og de seks medlemmer af ECB's direktion og de nationale centralbankdirektører for eurolandene. Med rådsafgørelsen indføres der et rotationsystem for stemmerettigheder osv., osv.

P.t. er Danmark ikke med i ØMU'en, men det kan jo være, at vi kommer med på et eller andet tidspunkt. Det er der jo ingen der kan sige noget om i dag. Og i Kristeligt Folkeparti vil vi da godt være med til at sige, at vi mener principielt, at når det sker, er det vigtigt, at alle lande, også de små, har stemmeret, og vi mener sådan set, at det er det rigtige, hvad enten Danmark er inde eller ude.

Vi mener, det er afgørende, at alle lande er med ved bordet, når der tages de store beslutninger, og derfor kan Kristeligt Folkeparti ikke stemme for forslaget.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu var det ikke overraskende, at ikke alle var enige i sagen, for det fremgik også af det mandat, som regeringen fik, da vi søgte tilslutningen i Europaudvalget. Så jeg vil sige, at holdningerne i Folketinget meget ligner det, der er i Europaudvalget, og det er jo egentlig meget tilfredsstillende i den måde, et parlament arbejder på.

Jeg vil ellers blot sige det samme, som også hr. René Skau Björnsson sagde, nemlig at der er fundet en balance, der i virkeligheden gør, at man kan støtte forslaget, og det er også derfor, at regeringen kan støtte forslaget.

Kl. 19.20

Jeg vil også godt sige, at det er derfor, at også Nationalbanken mener, det er tilfredsstillende med den balance, der er fundet, hvor man tager hensyn til landenes økonomier i den balance, der stilles op, og også den samlede finansielle balance i de enkelte lande.

Altså dette med at hvert land har en stemme, skal man huske er fastholdt. Det er bare ikke hvert land, der har en stemme hele tiden. Men når man stemmer, har man én stemme. Det vil sige, at når store lande er med til at have stemmeret, har de kun en stemme. Og når små lande er med til at have stemmeret, har de en stemme. Noget andet havde jo været, hvis store lande havde haft to stemmer, men sådan er det altså ikke. Når man har stemmeretten, har man kun én stemme. Og der er der altså en balance i rotationssystemet, som gør, at den danske Nationalbank finder, at det også er rimeligt.

Så vil jeg lige rette en misforståelse, hvis det er en misforståelse, hos hr. Poul Fischer. Det er jo ikke sådan, at det danske Folketing her mister retten til at bestemme pengepolitikken eller bestemme rentepolitikken, for den har vi ikke i forvejen. Det er jo lige præcis en frihed, Nationalbanken har til at fastsætte rentepolitikken. Og det er den frihed, der også ligger i Den Europæiske Centralbank.

Derfor er det jo afgørende også for regeringen, om den danske Nationalbank finder, at den balance, der ligger, om de muligheder Nationalbanken har, er tilgodeset. Og her er vi meget trykke ved, at der her ligger en løsning, som også Nationalbanken finder er tilfredsstillende.

Så jeg synes, det er fremadrettet, at man kan vedtage det i tide. Og så glæder jeg mig over, hvad også andre ordførere har givet udtryk for, at Danmark på et tidspunkt kan tage del i euroen efter en dansk folkeafstemning, hvor danskerne har givet sit besyv med, for det er jo forudsætningen for, at det her overhovedet får virkning for Danmark, i og med at vi indtil da er uden for.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Den slags bekymringer behøver vi slet ikke gøre os, for der er ikke den store sandsynlighed for, at

den danske befolkning nogen sinde stemmer ja til den slags.

Men det var egentlig slet ikke det, der kaldte mig herop. Jeg morede mig blot over, at finansministeren sagde, at det vil være sådan i fremtiden, at alle landene fortsat har en stemme – det er bare ikke altid. Jeg skal så spørge finansministeren, om man også kunne forestille sig det princip indført her i Folketinget. Altså at det kun er indimellem, at folketingsmedlemmerne har en stemme. Andre gange har de det ikke. Eller om det kun er en form for demokrati, der hører til i EU og i Den Centrale Bank?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Altså jeg vil ikke sige, at det kunne være fristende, om det også gjaldt i Folketinget, at nogle medlemmer en gang imellem ikke havde nogen stemme. Der kunne være tider, hvor man kunne synes, det var fristende, men i den måde, man vælges på, og med de mandater i det parlamentariske system, man har i et lille land, synes jeg, man har det samme mandat alle sammen.

Man skal bare huske, at det ansvar, man har i Den Europæiske Centralbank, har en anden baggrund. Den er jo ikke valgt af alle landenes borgere under et. Man repræsenterer i virkeligheden hver sin økonomi og hver sit ansvar.

Og det med indflydelsen ligger jo i, at alle landene hele tiden er med. I debatter, argumentationer, den måde man formulerer sin politik på i Den Europæiske Centralbank, deltager alle lande. Det er i de situationer, hvor det i givet fald kommer til en afstemning, at der er et rotationsprincip.

Men der er ingen lande, der altid har en stemme. Og der er det så afgørende, at de lande, der så har en stemme, også det lille land – det kunne jo i virkeligheden så også være Cypern eller på et tidspunkt Malta, der egentlig havde den samme stemme, som man så har i Tyskland eller i Frankrig – så har de altså en stemme hver.

Så man kan jo ikke sige her, at man ikke tager hensyn til også de små økonomier. Og derfor er det en god balance, der er fundet. Det er muligt, man kunne finde andre løsninger, men her er det altså det, som man selv med Nationalbankens øjne må sige har en rimelig balance. Og det er jeg egentlig meget tryk ved.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Finansministeren siger, at der jo er forskel på et parlamentarisk system og så det, som man tager udgangspunkt i i Centralbanken. Jamen det er jo fuldstændig korrekt. Og det er faktisk en af årsagerne til, at over halvdelen af befolkningen stemte nej til det dernede, fordi man netop med Den Europæiske Centralbank tager udgangspunkt i et fuldstændig andet system end det parlamentariske.

Her i Danmark er det faktisk sådan, at vi er vant til, at vores pengepolitik bliver styret, kontrolleret og bestemt af det parlamentariske system, hvor hvert folketingsmedlem til enhver tid har en stemme. Det, der er problemet med Den Europæiske Centralbank, er, at den ikke kører efter den slags demokratiske processer, men kører efter den tyske model. Her har vi et af eksemplerne på, at man så yderligere udvander det, man kunne kalde demokrati – jeg vil ikke gøre det; nogle gør det – med det her forslag.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu skal vi ikke gøre en kort historie lang. Virkeligheden er jo altså en ganske anden, må jeg sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil. Det er jo lige præcis ikke Folketinget, der fastsætter renten, det gør Danmarks Nationalbank, som er fri og uafhængig. Så der er altså ikke tale om, at Folketinget i virkeligheden har det parlamentariske ansvar for rentepolitikken i Danmark, det har Danmarks Nationalbank.

Hvis man kører en for løssluppen finanspolitik, så er det Nationalbanken, der har ansvaret for pengepolitikken, og det kan den styre med rentevåbenet. Så kan vi stemme, som vi vil i Folketinget, om, hvorvidt vi synes, det er en god rente, man har i Danmark, eller en dårlig rente, men den er i virkeligheden ved Folketingets egne beslutninger totalt frigjort fra parlamentets indflydelse. Den bestemmer man selv i Danmarks Nationalbank, og det er jeg meget tryk ved.

Kl. 19.25

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil, tredje og sidste.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg kan godt se på folk, at de er ved at være rimelig trætte af, at jeg tager min tredje og sidste korte bemærkning, men det er den sidste.

Jeg skal blot sige, at jeg håber, at det er sådan, at vi kan være enige om den struktur, der er omkring Danmarks Nationalbank, over for den struktur, som tager udgangspunkt i en tysk tradition for, hvordan en nationalbank eller Den Europæiske Centralbank fungerer i forhold til EU-systemet. Den slags håber jeg i det mindste at vi som udgangspunkt kan være enige om.

Det er jo fuldstændig korrekt, som finansministeren siger, at vi ikke herinde sidder og stemmer om renten, men det er altså også sådan, at det danske Folketing ultimativt har nogle beføjelser over for Danmarks Nationalbank, som ikke eksisterer i forhold til Centralbanken – ikke fordi det ikke er det danske parlament, der styrer dernede, men ganske simpelt, fordi man har en anden tradition, fordi man under Anden Verdenskrig satte pengetrykken i gang i Tyskland, og derfor ønskede man fuldstændig at separere Nationalbanken fra det tyske system.

Det er det, man har videreført i Europa, og derfor siger jeg, at en af årsagerne var, at der ikke var noget demokrati omkring pengepolitikken i Europa. Det begrænsede demokrati, man har, udvander man så yderligere ved det her forslag.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Ja, altså bare for at gøre den korte historie lidt længere. Den frihed, som Danmarks Nationalbank har, har Den Europæiske Centralbank også. Den har frihed, der er ikke nogen instruktionsbeføjelse fra parlamenterne. Den har frihed og er helt suveræn, og det, der siges af Centralbankens chef, er han ansvarlig over for nationalbankdirektørerne for, men ikke over for noget parlament overhovedet, hverken det danske parlament, den tyske Forbundsrag eller Europa-Parlamentet. Den har friheden til og ansvaret for at fastlægge pengepolitikken.

Det er også det, man har måttet lære i andre lande, der har haft en anden tradition, hvor det er rigtigt, at man har haft en mulighed for i andre landes lovgivning tidligere at kunne have en indflydelse på pengepolitikken og dermed rentefastsættelsen i de nationale banker, men sådan er det ikke i det retsgrundlag, der gælder for Centralbanken i EU, og sådan er det heller ikke

for Danmarks Nationalbank, og det er jeg meget, meget glad for.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 24. oktober 2003, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 19.29
